© Библия таржама гьабиялъул институт, 2008

Румазухъе Павелил кагъат

Павел чапар гьавуна ГьитIинаб Азиялъул Тарс шагьаралда нилъер эраялъул I гIасруялъул авалалда. ЖугьутIазул диналъул киналго тIалабал кьуричIого тIуразаризе ругьун гьавун вукIана эбел-инсуца. Динияб лъай босана Иерусалималда цIалун. ГIиса МасихIица жиндирго вагIза-насихIат гьабулеб мехалда Павелида гьев лъалев вукIун ватиларо. ГIисал муридазул хIаракатчилъиялдехун тушманлъи лъазабуна гьес, ГIисал дин тIибитIизабиялде данде вагъана. Амма нухда унелъул тохлъукьего гьесда цеве тIамуна ГIиса. Гьелдаса нахъе Павел божана Исраилил халкъ ва тIолабго гIалам хвасар гьабизе витIарав ГIиса МасихI вукIиналда. Павелица Рималъул имперdown ялда гIемерал сапарал гьаруна, киса-кибго гьес тIибитIизабулеб букIана ГIиса МасихIил хIакъалъулъ Рохалил хабар. Павел чапарас гIемерал шагьаразда гIуцIана иман лъуразул жамагIатал. Император Нероница христианазда дандечIарал тадбирал гьаризе байбихьараб мехалда, гьев Ррималда чIвана. Гьев чIаго вугеб мехалда Павел чапарасда нахърилълъарал гIадамал гIемер рукIинчIо. ЖугьутIазда гьоркьорги христианазда гьоркьорги гьесул тушбаби цIикIкIун рукIана гьебмехалъ. Гьедин букIаниги, Павелица гьабураб динияб малъа-хъваялъ бергьенлъи босана.

БатIи-батIиял шагьаразда ругел иман лъуразул жамагIатазде хъварал руго гьесул гIемерисел кагътал.

Румазухъе битIараб гьаб кагъат Павел чапарас хъван батизе ккола Грециялъул Коринф шагьаралда вугеб заманаялда, нилъер эраялъул I гIасруялъул 50-абилел соназул ахиралда. Кагътил мурад буго живго гьениве вачIиналде Рималъул (румазул) иман лъуразул агьлу хIадур гьаби. Кагътида Павелица гIатIидго баян гьабулеб буго христиан дин жинда кин бичIчIулебали ва иман

лъуразда кин хьвадизе тӀадаб бугебали. Гьес хъвалеб буго, «гӀицӀго божи-иманалъухъ балагьун гурони инсан Аллагьас ритӀухъ гьавуларилан». БичӀчӀизабулеб буго тӀолабго гӀалам — Аллагь цо вукӀиналда доб заманаялда божулел рукӀарал жугьутӀалги ва гӀемерал аллагьзабазе лагълъи гьарулел рукӀарал цогидал халкъалги — Аллагьасда цере ритӀухълъизе кколин, гьел киналгоги мунагьалъул кверщаликь ругелъул.

Павелица гьезие насихӀат гьабулеб буго Мусал къануналъул тӀалабал тӀуразариялдалъун гурин Аллагьасдаги инсанасдаги гьоркьоб рекъел лъугьунеб, гьелъие къваригӀунин божи-иманги ва ГӀиса МасихӀиде цолъараб гӀумруги. «ЖугьутӀазулги цогидал халкъазулги хӀакъалъулъ, батӀалъи гьечӀого, абулеб буго гьедин. ЦохӀо БетӀергьан киназулго БетӀергьан ккола», — ян хъван буго гьес.

1 бетӀер

Саламалъул рагӀаби

1 Гьаб кагъат битӀулеб буго чапарлъун тӀаса вищарав ва Аллагьасдасан рещтӀараб Рохалил хабар лъазабизе тарав Павелица — ГӀиса МасихӀил лагъас.

2 Гьеб буго аварагзабазухъе рещтӀарал ТӀухьдузда цебеккунго Аллагьас загьир гьабизе рагӀи кьун букӀараб Рохалил хабар.
3-4 Инсан хӀисабалда Давудил наслуялъул васлъун кколев, Илагьияб РухӀалъул рахъалъ босани, кӀудияб къудраталъ хваралъуса вахъинавидал, Аллагьасул вас вукӀин загьирлъарав нилъер ТӀадегӀанав ГӀиса МасихӀил хӀакъалъулъ хабар буго гьеб. 5 Гьесдалъун щвана дие баркат ва гьесие гӀоло киналго халкъазул гӀадамал божи-иманалдалъун Аллагьасе мутӀигӀлъейилан ахӀизе
чапарлъи. 6 ГӀиса МасихӀил умматлъун лъугьине ахӀаразда гьоркьор руго нужги.

7 Нилъер Эмен — Аллагьасул ва ТӀадегӀанав ГӀиса МасихӀил баркатги саламги лъеги Рималда ругел киналго Аллагьасе рокьулел гӀадамазда, иман лъуразул агьлулъун лъугьине Аллагьас тӀаса рищаразда!

Павел чапарасе Рималде ине бокьун буго

8 Бищунго цебе – тIолабго дуниялалда нужер божи-имана-
лъул цIар тIибитIун бугелъул, ГIиса МасихIги рехсон, дирго
Аллагьасе рецц гьабула дица. 9-10 Жиндир Васасул хIакъалъулъ
Рохалил хабар тIибитIизабун, ракI-ракIалъго дица хъулухъ гьа-
булеб бугев Аллагьасда лъала: щибаб дир дугIадулъ кидаго ва
нахъаса къотIичIого рехсола нуж. Дица Аллагьасда гьарула, гье-
сие бокьани, гьанжегIаги нужехъе вачIине рес ккагиян.

11 Дир гьира буго нуж рихьизе. Бокьун буго цо илагьияб хази-
на нужее бикьизе – нуж къвакIун чIезе, 12 нижерги нужерги бо-
жи-иманалъ нилъер ракIбатизабизе. 13 Цогидал халкъазухъе араб
мехалъ гIадин, гьениб нужер гьотIодасаги пихъ бетIизе гIоло,
нужехъе вачIине чанго нухалъ дица къасд гьабураблъиги нужеда
лъачIого хутIизе бокьун гьечIо, вацал, дие. Амма гьанжелъизе-
гIан дие квалквал ккана.

14 Дун налъулавлъун ккун вуго адаб бугелги гьечIелги халкъа-
зул, лъай бугелги жагьилалги халкъазул. 15 Гьединлъидалин ну-
жеда, ай Рималда ругезда, гьоркьоб Рохалил хабар тIибитIиза-
бизе дие цIакъ бокьун бугеб.

Кагътил аслияб пикру

16 Дун тIубанго божула Рохалил хабаралда. Киналго иман лъу-
ралал – цин жугьутIал, цинги цогидал халкъал – хвасарлъиза-
рулеб илагьияб къудрат буго гьеб. 17 Гьелъ загьир гьабула, гIицI-
го божи-иманалъухъ балагьун гурони, инсан Аллагьас ритIухъ
гьавуларевлъи. ТIухьдузда хъван бугелъул: «РитIухъав инсан жин-
дирго божи-иманалдалъун чIаго хутIила».

Аллагьасда цере киналго гIадамазул мунагьал

18 Зобалаздасан Аллагьасул ццин рещтIунеб буго жидер кве-
шал ишаздалъун хIакъабщинаб чIинтIизабулел гIадамазул щи-
баб квешлъиялдеги пасалъиялдеги. 19 Жив вукIин гьес загьир
гьабун, гьезухъе щун бугелъулха Аллагь лъаялъул гIелму. 20 Ал-
лагь вихьунгутIиялъул хIикмат дуниял бижаралдаса нахъего
якъинго загьирлъана, кинабго загьирлъана гьес бижанщиналда-
лъун. Гьеб хIикмат ккола гьесул абадияб къудратги БетIергьан
вукIинги. Гьединлъидал гьездаса гIайиб кибе инеб? 21 Аллагь ву-
кIин лъаниги, гьесие цIар-рецц гьабичIо гьез. Гьезул гьодорал

пикраби гIадада ана, гIакълу гьечIолъиялъ гьезул ракIалги бец-
лъизаруна. [22]Жал гIакъилал ругилан чIаниги, гIабдалзаби рата-
на гьел. [23]Хвел гьечIев Аллагьасе гьабичIого, гьез гIибадат гьа-
буна холел-унел гIадамазул, хIанчIазул, ункъхIатIилал хIайвана-
зул ва ракьалдасан шурулел жалазул суратазе. [24]Гьеб сабаблъун
Аллагьас гьел кьуна жидерго рекIелъ рижарал хъубал къасдазул
кверщаликье, – гьединлъидалин жидерго чурхдуздалъун гьез
цоцазе хъублъи гьабулеб бугеб. [25]Аллагьасул хIакъаб рагIи гьез
гьерсихъ хисана. Кинабго жинца бижарасе гьабичIого (Абадияб
рецц гьесие, амин!), гьес бижаралъе гьабуна тIагIатги гIибадат-
ги. [26]Гьеб сабаблъун Аллагьас гьел кьуна инжитал къасдазул
кверщаликье. Гьезул гьениб руччабазгицин, чIужугIаданалъе тIа-
бигIиябги хисун, хIалтIизабулеб буго тIабигIияб гуребаб. [27]Гье-
динго бихьиналги, руччабазулгун бусен цолъиги рехун тун, жал-
го жидедего хIасрат бергьун лъугьунел руго. Бихьинчияс би-
хьинчиясдехун хъублъи гьабун, гьез жидедаго тIаде цIалеб буго
гьеб къосин сабаблъун жалго мустахIикълъараб тамихI. [28]Ал-
лагь лъаялъул гIелму гIадахъ босизе бокьичIелъул, гьес гьел
кьуна пасалъиялъул кверщаликье, – гьабизего бегьулареб жо
гьез гьабизе. [29]Кина-щинабго пасалъиялъулги, квешлъиялъул-
ги, хъантIиялъулги, ццидалги цIун руго гьел. ЖахIда-хIусудги,
чIвай-хъвейги, дагIба-къецги, хIилла-рекIкIги, инжитлъиги цIи-
кIкIун буго. [30]Гьез мацI гьабула, нахъасан гаргадула, Аллагьги
гьезда рихун вуго. Гьел чанкIкIунги руго, чIухIунги руго. Жалго
жидецаго реццизе ва квешлъи ургъизе махщелги буго гьезул,
эбел-инсухъги гьел гIенеккуларо. [31]Гьезда намус гьечIо, рекIелъ
гурхIел гьечIо, рахIмуги гьечIо. [32]Гьедин хьвадарав чи чIвазе
кколилан Аллагьасул амру букIин лъаниги, жидецаго квешлъи
гьабураб гIечIого, гьеб гьабулел цогидалги реццула гьез.

2 бетIер

Аллагьас суд гьабила

[1]Ле, чияда гIайиб чIвалев чи, щив мун ватаниги, дуда тIаса гIа-
йиб кибего унаро. Цогидазда гIайиб чIвалеб бугони, дудаго
гIайиб чIвалев чи ккола мун. Цогидазда гIайиб чIвалаго, дуца-
гоги гьабулеб бугелъул гьебго жо. [2]Нилъеда лъала гьедин хьва-
дулел гIадамазе Аллагьасул тамихI ритIухъаб букIин. [3]Ле, цоги-
дазда гIайибги чIван, гьебго жо дуцаго гьабулев чи, дуда ракIалде

кколищ Аллагьасул тамихIалдаса ворчIилилан? 4 Аллагь цIоб гIа-
тIидав, гурхIел-рахIму бугев ва сабруяв вукIиналъищ дур рекIе-
лъе хIинкъи лъугьунеб гьечIеб? Аллагьасул цIобалъ мун тавбуял-
де гьесизавулев вукIин лъаларищ дуда?

5 Амма дур чанкIкIиялъги ракIбицалъиялъги дулъго цIикIкIи-
набулеб буго Аллагьасул ццин бахъин. Гьеб дуда лъала Алла-
гьасул ритIухъаб тамихIги ццин бахъинги загьирлъулеб къо-
ялъ. 6 Щивав чиясул ишазда рекъон гьабила Аллагьас хIукму.
7 ЛъикIлъи гьабиялда тIадчIеялдалъун лъикIаб цIарги, шапа-
къатги, хвелгьечIолъиги тIалаб гьабурасе гьес абадияб гIумру
насиб гьабила. 8 Жидеего пайдаялъе хIалтIулезде ва, хIакъаб-
щиналъухъ гIенеккичIого, квешабщиналъухъ гIенеккаразде Ал-
лагьасул ццин гьалаглъила. 9 ЖугьутIаздаса байбихьун цогидал
халкъазде щвезегIан гIадамазда гьоркьоса квешлъи гьабунщи-
насе – гIазабги гIакъубаги! 10 ЖугьутIаздаса байбихьун цогидал
халкъазде щвезегIан гIадамазда гьоркьоса лъикIлъи гьабунщи-
насе – цIарги, реццги, саламалъиги! 11 Аллагьасул цIадираби ри-
тIухъал ругелъулха!

12 Мусал Къанун лъалелдего мунагь гьабурасе тамихI гьабула
Къануналде балагьичIого, Къанун лъан хадуб мунагь гьабурасе
тамихI гьабула Къануналде балагьун. 13 Къанун цIалулеб рагIа-
раб гIоларо, гьелда рекъон хьвадизеги ккола – Аллагьас ри-
тIухъавлъун рикIкIине. 14 Къанунго лъаларел гIадамаз, Къанун
лъачIониги, жидерго гIакълу нахъгIунтIун тIуразарула Къануна-
лъул амруял. 15 Къануналда бугебаб жидер рекIелъ хъван бугеб-
лъи бихьизабула гьезул намусалъ: гьезулъ рижула цо-цо мехалда
жидедаго гIайиб чIвалел, цо-цо мехалда жалго ритIухъ гьарулел
пикраби. 16 Дица тIибитIизабулеб бугеб Рохалил хабаралда ре-
къон, МасихI ГIисадалъун Аллагьас суд гьабулеб къоялъ къва-
тIир чIвазарила киназулго балъгоял къасдал.

Аллагьасда цере жугьутIазул мунагьал

17 Мун жугьутIав вугилан рикIкIуна дуца, Къануналъ мун хва-
сар гьавилилан ракIчIун вукIуна, Аллагь нижехъан вугилан ве-
ццардула, 18 дуда лъала гьесул амруял кинал ругелали, Къану-
налдалъун битIараб нух тIаса бищизеги ругьунлъана мун. 19 Дур
ракIчIун буго бецал чагIи дуца хадур цIалел ругин, бецIлъуда
ругезе канлъиги кьолеб бугин, 20 гIакълу гьечIел кантIизарулел-
ги ругин. Дуда лъикIго лъалин кинабго гIелмуги хIакъабщинабги

жиндилъ камиллъараб Къанун. 21 Дуца цогидазда малъула –
дудаго щайха малъулареб? ЦIогьодугейилан малъула – мунго
щайха цIогьодулев? 22 ХъахIбалъи гьабугейилан абула – дуца-
го щайха хъахIбалъи гьабулеб? Гьересиаллагьзаби дуда рихарал
руго – гьел жанир ругел храмал щайха дуца талавур гьарулел?
23 Дуе Къанун рещтIун бугилан веццарула мун, амма дуца гьеб
Къанун хвезабула ва гьелдалъун Аллагь хIакъир гьавула. 24 ТIухь-
дузда хъван бугелъул: «Нуж сабаблъун мажусияз Аллагь каку-
лев вуго».

25 Сунат гьабиялъул дуе пайда буго, Къануналъ малъухъе мун
хьвадулев вугони. Дуца Къанун хвезабулеб бугони, сунатго гьа-
бичIев гIадинав чи гурищ мун кколев? 26 Цогидал халкъазул чи
Къануналъ малъухъе хьвадулев вугони, сунат гьабурав чи гIадин
къабул гьавуларищ Аллагьас гьевги? 27 Чорхол лага къотIун су-
нат гьабичIониги, Къануналда рекъон хьвадулел цогидал хал-
къазул гIадамаз гIайиб чIвала дуда, хъвараб Къанунги рещтIа-
рав, сунатги гьабурав, амма Къануналда рекъон хьвадуларев чи
вугилан. 28 Чорхол лага къотIун сунат гьабуравщинав ва тIасан
вихьизе жугьутIавилан кколевщинав чи жугьутIав гуро. 29 Ун-
го-унгояв жугьутIав ккола жаниса жив жугьутIавлъунги вугев ва
жиндир рекIелъ, Къануналъул хIарпаздалъун гуреб, Илагьияб
РухIалдалъун сунатги гьабурав чи. Гьединав чиясе рецц, гIада-
маздасан гуреб, Аллагьасдасан букIуна.

3 бетIер

1 Гьедин батани, жугьутIал цогидал халкъазул гIадамаздаса
сундалъунха тIокIал ругел? Сунат гьабиялъул пайда бугебищ?
2 Бугебха, бугизеги батIи-батIияб пайда буго! ТIоцебесеб – Ал-
лагьас жиндирго рагIул божилъи жугьутIазде гьабуна. 3 Гьезул
цо-цояз гьеб божилъи хвезабуни? Гьезул божуда рекIкI сабаб-
лъун, Аллагьас жиндирго рагIи хвезабулебищ? 4 Киданиги гьа-
буларо! Аллагьас киданиги хвезабуларо жиндирго рагIи, хIатта
киналго гIадамал гьерсихъабилъун лъугьанигицин. ТIухьдузда
хъван буго: «Щиб Дуца абуниги, гьеб хIакъаб букIина, Дуде гIа-
йиб гIунтIизабурасдасаги Мун бергьина».

5 Нилъер квешал ишаз Аллагьасул ритIухълъи якъинго за-
гьир гьабулеб бугони, гьелда щибиланха абилеб? Нилъее та-
михI ритIухъго гьабулеб гьечIин Аллагьасиланищ абилеб? (Ди-
ца гьеб гьикъулеб буго инсанасулаб гIакълуялда нахъвилълъун.)

[6] Гьедин абизе бегьуларо! Гьедин бугони, Аллагьас гIаламалъего
суд кин гьабилеб?
[7] Дир квешал ишаз Аллагьасул хIакъикъат жеги цIикIкIун за-
гьир гьабулеб бугони, гьелдалъун Аллагьасе реццги жеги цIи-
кIкIунеб бугони? Гьеб сабаблъун мунагьалъукье кканилан Алла-
гьас дие тамихI гьабизе бегьилищ? [8] «Гьедин батани, рачIаха
квешлъи гьабизе, цинги гьеб лъикIлъиялде свéризе!» — ян абизе
бегьилищ? (Цо-цо дун какизе бокьарал гIадамаз хIакъикъатал-
даги абула дица гьедин гьабизе малъулеб бугилан. Гьезие насиб-
лъила мустахIикъаб тамихI!)

Аллагьасда цере тIолабго гIаламалъул мунагьал

[9] Нижее, жугьутIазе, тIокIлъи гьечIебищха? ГьечIо! Дица би-
чIчIизабунагури, жугьутIалги цогидал халкъалги — киналго му-
нагьалъул кверщаликь ругилан. [10] ТIухьдузда хъван буго:
«Цониги муъминчи гьечIо,
цохIониги гьечIо.
[11] Цониги бичIчIулев чиги гьечIо,
лъицаниги Аллагь валагьулев гьечIо.
[12] Киназго Аллагьасде мугъ рехун буго,
киналго квешлъун руго.
ЛъикIлъи гьабулев чиго гьечIо,
цохIониги гьечIо.
[13] Рагьараб хобалда релълъуна гьезул мукъулукъ,
гьезул мацIалтIаги гьереси буго.
Борхьил загьру буго гьезул кIутIбузда.
[14] Ццидалги хьандеялъулги цIун буго гьезул кIал.
[15] Би гIодобе тIезе гIедегIула гьезул бохдул,
[16] Гьел щванщиналъуб чIунтиги чIунтелалги руго.
[17] Ракълил нух лъаларо гьезда.
[18] Аллагьасукьа хIинкъизе бокьулеб гьечIо гьезие».
[19] Кинабго Къануналъ абулеб бугебщинаб Къануналда рекъон
хьвадулезе бихьизабураб букIин лъала нилъеда, — гьединлъи-
дал жинда гIайиб гьечIилан лъицаниги кIал ричIизе бакI гье-
чIо, Аллагьасда цебе тIолабго гIаламалда гIайиб чIвалеб буго
гьелъ. [20] Къануналъ малъухъе хьвадунилан цониги чи Аллагьас
ритIухъавлъун рикIкIунаро. Нилъер мунагь щиб жояли бихьи-
заби гурони, цоги щибха гьелдаса бугеб?

МасихIиде божи-иман – хвасарлъиялде нух

[21] Амма гьанже нилъее рагьана гьеб, Къануналъухъго балагьи-
чIого, Аллагьасда цере ритIухълъулеб нух. Къануналъги авараг-
забазги цебеккунго бицун букIараб нухин гьеб. [22] ГIиса Маси-
хIиде иман лъеялдалъун Аллагьас насиблъизабураб ритIухълъи
ккола гьеб. Щивниги ватIа гьавичIого, кинавго иман лъурав чия-
се загьирлъана гьеб нух. [23] Киналго мунагьалъукье ккун рукIана,
киналго махIрумлъун рукIана Аллагьасдасан рещтIараб Нурал-
даса. [24] Цинги, Гьесул баркат лъун, чIобого щвана нилъее Алла-
гьасда цере ритIухълъи. МасихI ГIисадалъун рецIел щведалин
гьел ритIухълъарал. [25] Аллагьас гьев къурбанлъун гьавуна, гIада-
мазул мунагьал гьесул биялдалъун ва гьесде иман лъеялдалъун
чуризе. Цебе, жинца гьел хIехьон рукIараб заманалда, гьез гьа-
рурал мунагьазда тIасаги лъугьун, жиндирго ритIухълъи загьир
гьабуна Аллагьас. [26] Живго ритIухъав вукIин ва ГIисаде иман лъу-
рал гIадамал жинца ритIухъ гьарулеллъиги бихьизабуна гьес гьан-
же. Гьеле гьедин загьир гьабуна Аллагьас живго ритIухъав вукIин.

[27] Сундасаха гьанже нилъ чIухIизе бегьулел? Сундасаниги чIу-
хIизе бегьуларо. ЧIухIизе жо щибха нилъер бугеб? ЛъикIал иша-
лищ? Гуро, – нилъерго божи-иман! [28] Мусал Къанун цIуниял-
далъун ритIухълъичIониги, божи-иманалдалъун инсан ритIухъ-
лъулевлъи чIезабулеб буго нижеца. [29] Аллагь гIицIго жугьутIазул
Аллагьищ? Цогидал халкъазулги Аллагь гурищ гьев? У, цогидал
халкъазулги Аллагь вуго гьев. [30] Аллагь цо вуго, сунат гьабурав-
ги божи-иманалдалъун ритIухълъизавулев, сунат гьабичIевги –
гьединго божи-иманалдалъун ритIухълъизавулев. [31] Божи-има-
налъе гIоло Мусал Къанун нахъчIвалебищха нилъеца бугеб?
ГьечIо! Къанун гучлъизабулеб буго нилъеца.

4 бетIер

Ибрагьимил гIумруялдаса мисал

[1] Нилъер зурияталъул эмен Ибрагьимил хIакъалъулъ щиби-
лан нилъеца абилеб? Щиб гьесие загьирлъараб? [2] Ибрагьим
жиндирго лъикIал ишаздалъун ритIухълъаравани, Аллагьасда
цеве гурев, гIадамазда цеве чIухIизе бегьилаан гьев. [3] ТIухьдуз-
да щиб хъван бугеб? «Ибрагьим Аллагьасда божана, гьединлъи-
дал гьес гьевги жиндие ритIухъав чилъун рикIкIана».

4 Сайигъат гуро хIалтIухъанасе кьолеб мухь — гьесие кколеб
харж буго. 5 Амма инсанас, жиндирго ишазда гуреб, мунагьазул
цIуралги ритIухъаллъун гьарулев Аллагьасде лъураб иманалда
мугъчIвалеб бугони, гьесул божи-иман сабаблъун, Аллагьас гьев
рикIкIуна жиндие ритIухъав чилъун. 6 Ишазухъ балагьичIого,
ритIухъал чагIилъун рикIкIаразде Аллагьасул баркат рещтIина-
лъул бицунаго, гьебго жо абулеб буго Давудицаги:

7 «Гьардарал гурищ жидер мунагьги чурарал хIакъалда тIасаги
лъугьарал чагIи. 8 Гьардарав гурищ жиндир мунагь БетIергьанас
бахчарав чи».

9 ГIицIго сунат гьабуразейищха гьеб баркат щолеб, сунат гьа-
бичIезе щоларебищ? Дица бицана Ибрагьимил божи-иман са-
баблъун рикIкIанин Аллагьас гьев жиндие ритIухъав чилъун.
10 Кида гьеб букIараб — гьес сунат гьабилелдейищ, гьабун хаду-
бищ? Сунат гьабун хадуб гуреб, сунат гьабилелдего букIана гьеб.
11 Сунат гьабилелдего, божи-иманалъухъ балагьун, гьев ритIухъ
гьавуна Аллагьас. РитIухъав вукIиналъул мугьру гIадинаб гIала-
матлъун лъугьана цинги Ибрагьимил сунат. Иман лъуразда гьор-
кьоса киналго сунат гьабичIезулги эменлъун лъугьана Ибра-
гьим, божи-иманалъухъ балагьун Аллагьас гьел ритIухълъизари-
дал. 12 Гьединго сунат гьабуразулги эмен вуго Ибрагьим. Сунат
гьабурал рукIин гуребги, гьел Ибрагьимил нухдасан ана, сунат
гьабилелдего гьесулъ букIараб божи-иман гьезулъги букIиндал.

13 Къанун цIунияллдалъун гуреб, божи-иманалдалъун Ибра-
гьим ритIухълъизавидал, гьаб дуниял нужее насиблъизабилин
рагIи кьун букIана Аллагьас Ибрагьимиеги гьесул наслуялъеги.
14 ГIицIго Къануналъ малъухъе хьвадулезе гьеб рагIи кьун букIа-
рабани, божи-иманалъул щибго пайда букIинароан, кьураб ра-
гIиги гIадада ккелаан, 15 Къануналъ Аллагьасул ццин бахъинабу-
лелъул, Къанун гьечIеб бакIалда такъсирги букIунаро.

16 Гьединлъидал гьеб рагIи кьеялъе сабаблъун божи-иман лъу-
гьана ва гьел мустахIикълъичIеб сайигъатлъун букIана. Гьедин
кьураб рагIи хвезабиларилан кьотIиги гьабуна Аллагьас Ибра-
гьимил наслуялъе: Къануналъ малъухъе хьвадулезе ва Ибрагьи-
мил божи-иманалъул нух ккуразе. Нилъер киназулго эмен вуго
гьев. 17 ТIухьдузда хъван бугелъул: «Дица мун гIемерал халкъа-
зул эменлъун гьавила». Гьес иман лъурав Аллагьасда цеве ни-
лъер эмен вуго Ибрагьим. Хварал чIаголъизарулев, гьечIелъуса
щибгоги букIинабулев Аллагьин гьев!

[18]Хьул кьотIараб мехалъги хьул лъун божана Ибрагьим Алла-
гьасда. Гьединлъидал гIемерал халкъазул эменлъун лъугьана гьев:
«Дур наслуялъул гIадамал цIвабигIан гIемер рукIина», – ян
ТIухьдузда хъварабги ритIухълъун. [19]Нусго соналде вахунев вугев
жиндир чорхол чIаголъи хун букIиналъул ва лъимер ургьиб хулу-
лареб херлъиялде ян Сарат йикIиналъул пикру гьабичIого, бо-
жи-иман загIиплъизе биччачIо гьес. [20]Аллагьас кьураб рагIи холи-
лан ракIалдецин ккечIого, божи-иманалъулъ щулалъана ва Алла-
гьасе рецц гьабуна. [21]Кьураб рагIи тIубазабизе къуват Аллагьасул
букIиналда щибго щаклъи гьечIого божана. [22]Гьеле гьединлъидал
Аллагьас «гьевги жиндие ритIухъав чилъун рикIкIана».

[23]ГIицIго гьесул хIакъалъулъ гуро хъван ругел «ритIухъав
чилъун рикIкIана» абурал гьел рагIаби. [24]Аллагьас ритIухъал ча-
гIилъун рикIкIине ругел ва ТIадегIанав ГIиса хваралъуса вахъи-
навурав Аллагьасда божулел нилъер хIакъалъулъгийин. [25]Ни-
лъер мунагьал чуриялъе гIоло хвалде ана ГIиса ва нилъ ритIухъ-
лъизариялъе гIоло Аллагьас чIаголъизеги гьавуна.

5 бетIер

Божи-иманалдалъун ритIухълъизаруна нилъ

[1]Божи-иманалдалъун ритIухълъизарун ругелъул, нилъер ТIа-
дегIанав ГIиса МасихIидалъун Аллагьгунги рекъана нилъ. [2]Гьес-
далъун кIвана нилъеда божи-иман сабаблъун гьанже нилъее бу-
геб баркаталъе мустахIикълъизе. Аллагьасул къудраталъулъ ни-
лъееги гIахьаллъи щвелилан бугеб хьулалдаса рохун руго нилъ.
[3]Гьелдаса гуребги, гIазаб-гIакъубаялдасаги рохун руго, гIазаб-гIа-
къубаялъ сабру кьолеблъиги лъан. [4]Сабруялъ рачуна къо хIехье-
ялде, къо хIехьеялъ рачуна хьул лъеялде, [5]хьул гIадада кколаро –
нилъеде рещтIинабураб Илагьияб РухIалдалъун Аллагьас нилъер
ракIелъе рокьи чвахизабулеб бугелъул.

[6]Жеги нилъ загIипго рукIаго, Аллагьас болжал цIараб зама-
налда, МасихI хвана мунапикъзабазул мунагьал сабаблъун. [7]Муъ-
минчиясе гIолоцин хвалде чи инадай? ЛъикIав инсанасе гIоло
холев чи вукIинеги бегьула. [8]Амма Аллагьас бихьизабуна гьесие
нилъ рокьулеллъи: мунагьазул цIун нилъ ругеб мехалда, нилъее
гIоло хвана МасихI.

[9]Гьесул би гIодобе тIедалин нилъ гьанже ритIухълъарал. Алла-
гьасул щцидадасаги кигIан цIикIкIунха гьес нилъ хвасарлъизарилел!

10 Аллагьасул тушбабилъун нилъ рукIараб заманалда, гьесул Вас
хвей сабаблъун, рекъел ккана гьесдаги нилъедаги гьоркьоб. Ре-
къел ккун хадуб кигIан цIикIкIунха нилъ хвасарлъилел гьев чIа-
голъи сабаблъун. 11 ТIадежоялъеги нилъ ракълиде рачарав нилъер
ТIадегIанав ГIиса МасихIидалъун Аллагьас тIуразарурал ишаз-
даса рохунги руго нилъ.

Адамги МасихIги

12 Гьаб дуниялалде мунагь цо инсан сабаблъун бачIана, мунагь
сабаблъун хвелги бачIана. Киназго мунагь гьабидал, хвелги ки-
наздего бачIана. 13 Мусал Къанун рещтIиналдего букIана дуния-
лалда мунагь. Амма Къанун гьечIеб бакIалда мунагь мунагьлъун
рикIкIунаро. 14 Адамидаса бахъараб Мусаде щвезегIан киналго
хвалил квачIикь рукIана, Адамица гIадинаб мунагь гьабичIелги-
цин. Нахъа вачIине вугесул сипат-суратлъун вукIана Адам.

15 Аллагьасул баркат мунагьалде данде ккевезе бегьуларо. Цо
инсанасул мунагь сабаблъун гIемерал гIадамал хвана. КигIан гIе-
мерав чиясеха баркат щвараб цо инсан, ай ГIиса МасихI сабаб-
лъун. 16 Цо инсанас гьабураб мунагь Аллагьасул баркаталде дан-
де кквезе бегьуларо. ЦохIо мунагьалдаса хадуб судги гьабуна,
тамихIги гьабуна. Амма гIемерал мунагьазда хадуб, тIубанго ри-
тIухълъизарун, баркатги рещтIана. 17 Цо инсанас гьабураб цохIо
мунагь сабаблъун хвалие ханлъи щвараб батани, цо инсан, ай
ГIиса МасихI сабаблъун кигIан гIемерал гIадамазеха парччахI-
лъи щвезе бугеб! Гьарзаго Аллагьасул баркатги щварал ва чIорого
ритIухълъизеги гьарурал гьел гIадамазе чIаголъи насиблъила.

18 ХIакъикъаталдаги, цо инсанасул мунагь сабаблъун, гIемерал
гIадамазе суд гьабуна. Гьединго, цо инсанасул лъикIаб иш са-
баблъун, киналго гIадамал ритIухълъана ва гьезие чIаголъиги
щвана. 19 Аллагьасухъ гIенеккичIев цо инсан сабаблъун гIемерал
гIадамал мунагьалъукье ккарал гIадин, Аллагьасухъ гIенекка-
рав цо инсан сабаблъун гIемерал гIадамал ритIухълъизарила.
20 Къанун рещтIана такъсир цIикIкIине. Амма мунагь цIикIкIа-
раб бакIалда гIемерго цIикIкIана Аллагьасул баркатги. 21 Инсан
хвезавулеб мунагьалъ ханлъи гьабулеб букIараб гIадин, гьан-
же Аллагьасул баркаталъги ханлъи гьабила, нилъер ТIадегIанав
ГIиса МасихIидалъун нилъ ритIухълъизе ва абадияб гIумруги
насиблъизе.

6 бетIер

Мунагьалъе хвеялъул магIна щиб?

[1] Цоги щиб дица абилеб? Аллагьасул баркат цIикIкIине бо-
кьани, церего гIадин мунагьал гьаризе кколинищ? [2] Кколаро!
Мунагьалъе хвана нилъ! Гьанжеги мунагьал гьаризе бегьилищ
нилъеца? [3] Яги нужеда кIочонищ тараб ГIиса МасихIгун цо-
лъизе нилъ лъадаца чурараб заман? Гьеле гьедин нилъги лъада-
ца чуридал, гьесул хвел нилъееги гIахьалаблъун лъугьана. [4] Лъа-
даца чурун хвел гIахьалаблъун гьабидал, гьесда цадахъ хабалъги
рукъана нилъ. Инсул кIудияб къудраталдалъун хваралъуса ва-
хъинавурав МасихIида релълъун, гьанже нилъедаги кIола цIияб
гIумру гьабизе.

[5] Гьедин МасихIил хвелалдалъун нилъ гьевгун цолъун ругони,
гьайгьай, чIаголъизариялдалъунги цолъила нилъ гьевгун. [6] Ни-
лъеда лъала цеве нилъелъ вукIарав инсан гьесда цадахъ хъан-
чида ван хваравлъи – нилъелъ бугеб мунагьалъул къуват лъу-
гIизе ва мунагьалъул лагъзаллъун нилъ хутIунгутIизе. [7] Хварав
чиясда тIад мунагьалъ ханлъи гьабулarелъулха!

[8] Нилъ божула, МасихIида цадахъ хведал, гьесда цадахъ чIа-
голъизе рукIиналдаги. [9] Нилъеда лъала хваралъуса вахъинавурав
МасихI тIокIав хвезе гьечIевлъи. Хвалил кверщел хутIичIо гьес-
да тIад. [10] Гьев цо нухалда хвана, мунагьалъе хвана гьев. Гьан-
же гьев чIаго вуго, Аллагьасда цеве чIаго вуго. [11] Гьедин нуже-
цаги нужго рикIкIе, МасихIиде цолъун, мунагьалъе хвараллъун,
Аллагьасда цере чIагояллъун.

[12] Гьединлъидал хвалил кверщаликь бугеб нужер чорхолъ му-
нагьалъ ханлъи гьабизе биччаге. [13] Нужер чорхол лугби мунагьа-
лъул кверщаликье ккезе риччаге, квешлъи гьабизе квалквадулеб
ярагълъун ккезе риччаге гьел. Хвел тIаса инабун чIаголъиялде
рачарал Аллагьасда кодоре кье нужго ва ритIухълъиялъе квалква-
дулеб ярагълъун нужер чорхол лугбиги кье. [14] Мунагьалъ нужеда
тIад кверщел гьабизе бегьуларо, щайгурелъул Къануналъул квер-
щаликь гурел, Аллагьасул баркаталъул кверщаликь ругелъул нуж.

РитIухълъиялъул лагъзаллъун лъугьана нуж

[15] Щибха гьанже гьабизе кколеб? Къануналъул кверщаликь гье-
чIого, Аллагьасул баркаталъул кверщаликь ругелъул, мунагьалищ

гьарилел? Гьариларо! [16] Цо лъиениги мутIигIлъун, гьесие лагъ-
лъи гьабулеб бугони, хIакъикъаталдаги нуж гьесул лагъзал-
лъун лъугьунеллъи лъаларищ нужеда? Нужее буго кIиго нух:
хвалде рачунеб мунагьалъе мутIигIлъи яги жиб сабаблъун Алла-
гьас инсан ритIухълъизавулеб мутIигIлъи. [17] Кидаялиго нуж му-
нагьалъул лагъзаллъун рукIарал ратаниги, Аллагьасе рецц, ну-
жеца ракI-ракIалъ къабул гьабуна дица малъарабщинаб. [18] Нуж
мунагьалдаса тархъанлъана ва ритIухълъиялъул лагъзаллъун
лъугьана.

[19] Нужер напс жеги загIипго бугелъул, нужеда гьеб дица гIада-
тияб мацIалда бицунеб буго. Нужер чорхол лугбуз хъублъиялъе,
квешлъи-пасалъиялъе лагълъи гьабулеб букIараб гIадин, гьан-
же гьел тIаме нуж рацIцIалъизарулев Аллагьасе лагълъи гьаби-
зе. [20] Мунагьалъул лагъзаллъун ругеб заманалда рацIцIалъиялъул
кверщаликьа рорчIун рукIана нуж. [21] Гьанже нужго намуслъулел
дол ишаздаса щиб пайда ккараб нужее доб мехалда? Хвалдейин
додинал ишаз рачунел! [22] Амма гьанже мунагьалдаса тархъанлъа-
раб ва Аллагьасул лагъзаллъун лъугьараб мехалда нужее ккараб
пайдаялъ хIалалаб-бацIцIадаб гIумруялде рачуна. Ва ахиралда
абадияб гIумруялдеги рачуна! [23] Хвел буго мунагьалъухъ кьолеб
мухь, амма абадияб гIумру буго нилъер ТIадегIанав МасихI ГIи-
саде цолъарал нилъее Аллагьасул сайигъат.

7 бетIер

Къануналъе хвеялъул магIна щиб?

[1] Дица бицунеб бугеб жо нужеда бичIчIила, вацал, Къанун
щибали нужеда лъалелъул. Инсан чIаго вугебгIан заманалда гу-
рони, Къануналъ гьесда тIад кверщел гьабуларо. [2] Масала, Къа-
нуналъ лъади жиндирго росасдехун юхьун йикIуна гьев чIаго
вугебгIан заманалда. Гьев хваравго, гьей эркенлъула ригьнал ра-
хъалъ Къануналъул рихьизарияздаса. [3] Рос чIаго вукIаго гьей
цогидасда цадахъ йигони, зина гьабулеб бугин гьелъилан абула.
Амма рос хведал гьей эркенлъула Къануналъул кверщелалдаса.
Цогидасе аниги, зина гьабулеб бугин гьелъилан абуларо.

[4] Гьединго нужги хвана, вацал, гьеб Къануналъе, – МасихIил
чорхол лагалъун лъугьун, нуж цогидасухъе, ай хваралъуса ва-
хъинавурасухъе, ине, цинги лъикIал ишаздалъун Аллагьасе хъу-
лухъ гьабизе. [5] Мунагьаб напсалъ нилъеда тIад кверщел гьабулеб

букIараб заманалда, Къануналъ квешал къасдазул къуват цIикIкIинабулаан нилъер чурхдузулъ, нилъер ишаздалъун хвалие хъулухъги гьабулаан. [6]Амма кидаялиго нилъ асирлъуда чIезарун рукIараб мунагьалъе гьанже нилъ хун ругелъул, Къануналдаса эркенлъана, — хъван кьураб Къануналъ бихьизабураб басрияб нухдасан инчIого, РухIалъ бихьизабураб цIияб нухдасан ун, Аллагьасе гIибадат гьабизе.

Къанунги мунагьги

[7]Щибиланха гьанже абилеб? Къанун мунагьазул иццлъун ккоиланищ абилеб? Абиларо! Къанун букIинчIебани, мунагь щиб жояли лъалароан дида. Масала, дида лъалароан, жахIда-хIусуд щиб жояли: «ЖахIда-хIусуд гьабуге!» — ян абураб амру Къануналда батичIебани. [8]Гьеб амруги хIалае ккун, мунагьалъ дир жахIдаяб рекIелъ рижизаруна цогидазул бугебщинаб диеги щвелародайилан абурал пикраби. Къанун гьечIони, мунагь хвараб жо буго. [9]Къанун гьечIеб заманги букIана дир гIумруялъулъ, амма Къануналъул амру рещтIараб мехалъ, мунагь чIаголъана, дун хвана. [10]Амру рещтIун букIана дун чIаголъизавизе, гьелъин абуни, дун хвалде вачана. [11]Амруялъ кьураб ресалдаса пайдаги босун, гьеб мунагьалъин дун гуккарав ва, амруги хIалае ккун, дун хвезавурав. [12]Къанунги бацIцIадаб буго, Аллагьасул амруги бацIцIадаб, ритIухъаб ва лъикIаб буго.

[13]ЛъикIаб жоялъ дун хвезавуниланищ дица абулеб бугеб? ГьечIо! Мунагьалъ гьабуна гьеб, гьедин жиндирго квешлъиги загьир гьабуна гьелъ. Мунагьалъ хвезавуна дун, лъикIаб жоялдаса пайдаги босун. Гьединаб къагIидаялъ Аллагьасул амруялъ квербакъана мунагь бищунго гIасияб жо букIин загьирлъизе.

Инсанасулъ лъикIлъиги квешлъиги цоцалъ къеркьолеб буго

[14]Нилъеда лъала Къанун илагьияб букIин, дунин абуни, холев-унев чи вуго, мунагьалъе лагълъун вичунги вуго. [15]Дидаго бичIчIулеб гьечIо дие щиб бокьун бугебали. Диего бокьараб дица гьабуларо, рекIее рихараб гьабун батула. [16]Диего бокьулареб жо дица гьабулеб бугони, гьелъул магIна ккола Къанун лъикIаб жо букIин дида бичIчIулеб бугеблъи. [17]ХIакъикъаталда дица гуро квешлъи гьабулеб, гьеб гьабула дилъ бугеб мунагьалъ. [18]Дида лъала дир напсалъ биччалеб гьечIеблъи дица лъикIлъи гьабизе: лъикIлъи гьабизе дие бокьаниги, дихъа гьеб лъугьунаро. [19]Дица

гьабулеб бугеб иш доб дие гьабизе бокьун бугеб лъикӀаб иш
кколаро. Дицаго гьабизе бокьун гьечӀеб квешлъиги гьабулеб бу-
го дица. [20] Гьединаб къагӀидаялъ диего бокьулареб жо дица гьа-
буни, гьеб дица гьабураблъун кколаро, дилъ бугеб мунагьалъ
гьабула гьеб.

[21] ХӀасил, дие загьирлъана инсанасул хасият: лъикӀлъи гьаби-
зе бокьараб мехалъ, квешлъи гьабун бахъун кколеб буго. [22] Алла-
гьасул Къануналдаса бохун букӀуна дир ракӀ. [23] Амма дида лъала
дир чорхол лугбузул хасият батӀияб букӀин. Гьеб дир гӀакълу-
ялда дандечӀола. Дир чорхол лугбузул гьеб хасият сабаблъун
гьабураб мунагьалъул асирлъунги ккана дун.

[24] Дидаса талихӀ къосарав чиго вугодай! Дун хвалде вачунеб
чорхол хасияталдаса лъица дун хвасар гьавилев? [25] Нилъер
ТӀадегӀанав ГӀиса МасихӀидалъун дун хвасар гьавулев Алла-
гьасе рецц!

Дир гӀакълуни Аллагьасул Къануналъул лагъ буго. Амма дир
мунагьаб напс мунагьаб хасияталъул лагъ буго.

8 бетӀер

Иман лъурасул гӀумру

[1] ГӀиса МасихӀиде цолъаразе тамихӀ гьечӀо гьанже. [2] ГӀиса
МасихӀидалъун чӀаголъизарулеб РухӀалъул къануналъ тархъан
гьавуна дун мунагьалъулги хвалилги къануналдаса. [3] Нилъер
мунагьаб напс загӀипаб бугелъул, Къануналда гьабизе кӀвечӀеб-
ги Аллагьас гьабуна. Инсанасул мунагьаб черхалда релълъараб
черх бугев жиндирго Вас витӀана гьес мунагьал чуриялъе къур-
банлъун. Гьедин тамихӀ гьабуна Аллагьас инсанасулъ бугеб
мунагьалъе. [4] Гьанже кӀола нилъеда Къануналъул киналго ри-
тӀухъал амруял щвалде щун тӀуразаризе – нилъер мунагьаб нап-
салъе бокьухъе гуребха, Аллагьасул РухӀалъ малъухъейин.

[5] Жидерго мунагьаб напсалъе бокьухъе хьвадулел гӀадамазул
гӀакълу мутӀигӀлъула гьезул напсалъе бокьулеб жоялъе. Амма
Аллагьасул РухӀалъ малъухъе хьвадулезул гӀакълу мутӀигӀлъула
РухӀалъе бокьулеб жоялъе. [6] Мунагьав чиясул гӀакълуялъ гьев
хвалде вачуна, амма РухӀалъул кверщаликь бугеб гӀакълуялъ
инсан абадияб гӀумруялде ва сах-саламалъиялде вачуна. [7] Му-
нагьаб гӀакълу Аллагьасда дандечӀола. Гьеб Аллагьасул къану-
налъе мутӀигӀлъуларо, мутӀигӀлъизеги кӀоларо гьелда. [8] Жидерго

мунагьаб напсалъе мутIигIлъулел гIадамаздаса Аллагь разилъизе
рес гьечIо.

9 Нужелъ Аллагьасул РухI бугони, нужеда тIад кверщел му-
нагьаб напсалъ гуреб, РухIалъин гьабулеб. МасихIил РухI жин-
дилъ гьечIев инсан МасихIил умматалъул чи кколаро. 10 Дулъ
МасихI вугони, дур черх мунагьалъе хола, амма Аллагьас мун
ритIухъ гьавидал, дур рухI чIаголъула. 11 МасихI хваралъуса ва-
хъинавурав Аллагьасул РухI нужелъ бугони, МасихI хваралъуса
вахъинавурав Аллагьас нужелъ бугеб жиндирго РухIалдалъун
чIаголъи кьела холел-унел нужер чурхдузеги.

12 Гьанже, вацал, нилъеда тIадаб парзги бугебха, амма муна-
гьаб напсалда нахърилълъине паризаяб гьечIо. 13 Мунагьаб нап-
салъе бокьухъе хьвадулел ругони, нуж хвела. Амма, РухIги хIалае
ккун, нужеца хвезаруни нужго мунагьалъукье ккезарулел ишал,
нужее абадияб гIумру насиблъила. 14 Аллагьасул РухIалъ тIори-
тIулел ругел гIадамал Аллагьасул лъимал ккола. 15 Нужеде рещ-
тIараб гьеб РухIалъ хIинкъи кьоларо ва лагълъи гьабизе тIаму-
ларо. Нужехъе рещтIана Аллагьасул лъималлъун нуж лъугьина-
рулеб РухI. Гьелъин нуж тIамулел: «Абба, дир эмен!» – абун
ахIизе. 16 Гьеб РухIалъ, нилъерго рухIазгун цадахъ, нугIлъи гьа-
була нилъ Аллагьасул лъимал рукIиналъе. 17 Нилъ лъимал кко-
лел ругони, ирсилаллъунги ккола. МасихIидаго цадахъ нилъги
рукIуна ирсилаллъун. Гьес хIехьараб гIазаб-гIакъубаялъул бутIа
щвани, гьесул кIодолъиялъул бутIаги щвела нилъее.

Нилъелъ загьирлъизе бугеб къудрат

18 Дида ракIалде ккола, гьанже нилъее бугеб гIазаб-гIакъуба
данде кквезегицин бегьиларин нилъелъ загьирлъизе бугеб къуд-
раталда. 19 Кинабго бижанщинаб гIащикъго балагьун чIун буго
жиндир лъимал щалали Аллагьас кидадай загьир гьабилаян.
20-21 Гьеб бижанщинабги битIараб нухдаса къосине къадар бу-
кIана, жиндиего бокьун гуребха, – Аллагьасул хIукму гьеди-
наб бугелъул. Амма гьеб бижанщиналъул хьул букIана хвалил
лагълъиялдаса хвасарлъизе. Хьул букIана Аллагьасул лъималазе
щвараб гIадинаб къудраталъулги эркенлъиялъулги бутIа жидее-
ги щвелин.

22 Гьеб бижанщинаб гьанжелъагIангицин, лъимаде хIара чIва-
рай чIужугIадан гIадин, угьдилеб бугеблъи лъала нилъеда.
23 ЦIияб гIумру байбихьиялъул гIаламатлъун Аллагьасул РухI

сайигъатлъун щварал нилъгицин угьдилел руго кидадай Аллагьас нилъ жиндирго лъималлъун гьарилаян ва кидадай нилъ тIубанго эркенлъилаян. 24 Хьул лъедалин нилъее хвасарлъи щвараб. Амма beралда бихьулелде лъураб хьул – гьеб хьул гуро. Бихьулеб жоялде хьул кин лъолеб? 25 Жеги нилъеда бихьичIелде хьул лъураб мехалъ, кидадай гьеб щвелаян сабру гьабун рукIуна нилъ.

26 ЗагIипал ва щиб гьарилебали лъаларел нилъее квер бакъула Аллагьасул РухIалъ. Амма жибго гьеб РухIалъгицин угьдилаго гьарула нилъее хIажатабщинаб, рагIабаздалъун загьир гьабизе бажарулареб каламги гьабун. 27 Аллагьасда лъала нилъер рекIелъ щиб бугебали, лъала Аллагьасул РухIалъ кинал пикраби нилъер рекIелъ рижизарун ругелали. Аллагьас малъун гьеб РухIалъ, Аллагьасул халкъалъул рахъалъ Аллагьасде гьари-дугIа гьабулеб буго.

28 Жив вокьулел ва, жиндир амруялда рекъон, хъулухъ гьабизе ахIарал гIадамазе Аллагьас сундулъго лъикIлъи гьабулеблъи лъала нилъеда. 29 Гьел руго жеги дуниялалде рачIиналдего Аллагьас тIаса рищун рукIарал гIадамал. ГIемерал вацазда гьоркьов гьесул Вас тIоцевесевлъун лъугьинелъун, гьесул Васасда релълъарал лъугьине цогидаздаса ратIа гьарунги рукIана гьел гIадамал. 30 Жинца тIаса рищаралщинал Аллагьас жиндихъего ахIана, жиндихъего ахIаралщинал ритIухълъизеги гьаруна, ритIухълъизаруралщиназе жиндирго кIодолъиялъул бутIа насиблъизабуна.

31 Гьанже гьелда тIаде щиб жубалеб? Аллагь нилъехъан ватани, нилъеда дандечIарав щивха? 32 Щивниги гьечIо! Аллагь жиндирго Васасдагицин барахщинчIо, нилъее гIоло хвезе витIана гьев. Гьединаб сайигъат гьабурав Аллагьас хутIарабщинаб кьеларищ нилъее? 33 Аллагьас тIаса рищарал нилъеда гIайиб чIвазе кIолев чи вугищ? ГьечIо. Аллагьас ритIухълъизарула гьел! 34 Лъида кIвелеб гьезие тамихIалъе хIукму гьабизе? Лъиданиги кIвеларо! МасихI ГIиса хвана, хваралъуса вахъана ва Аллагьасул кваранаб рахъалда гIодов чIун вуго, нилъер рахъккун кIалъалев.

35 Нилъеде МасихIил бугеб рокьи тIезабизе сунда кIвелеб? Балагьалдайищ? ГIазабалдайищ? ГIадамаздасан бачIунеб къварилъиялдайищ? Ракъиялдайищ? ГIицIлъиялдайищ? ХIинкъи букIиналдайищ? Хвалчадайищ?.. 36 ТIухьдузда хъван буго: «Мун

сабаблъун ниж щибаб къоялъ хвалил бадире ралагьун руго.
Мун сабаблъун ниж рикIкIунел руго хъвезе рачун унел чахъа-
билъун».
[37]Сундасаго нилъ тIубанго бергьуна, нилъ рокьулев нилъее
хIалае вугелъул. [38]Дида ракIчIун лъала я гIумруялда, я хвалида,
я малаикзабазда, я шайтIабазда, я гьаб заманаялъул къуваталда,
я бачIунеб заманаялъул къуваталда, я цогидаб къуваталда, [39]я
тIасияб дуниялалъул къуваталда, я гъоркьияб дуниялалъул къу-
ваталда, бижанщиналъул сунданиги, лъиданиги тIезабизе кIо-
ларо нилъеде бугеб Аллагьасул рокьи – нилъер ТIадегIанав Ма-
сихI ГIисадалъун гьес нилъее загьирлъизабураб рокьи.

9 бетIер

Аллагьги Исраилил халкъги

[1]Гьале дица нужее битIахъе бицунеб буго (МасихIгун цолъа-
рав дица гьереси бицунаро, – дир намус-яхIалъ тасдикъ гьа-
була гьеб, Илагьияб РухIалъ нугIлъиги гьабула гьелъие): [2]дир
ракI цIакъ къваридго буго, нахъаса къотIичIого бухIулеб буго
гьеб. [3]НагIана кьун, МасихIидаса дунго тIезавизе разилъила
дун, гьелдалъун дир вацазе, дир ракьцоязе, [4]Исраилил халкъа-
лъе пайда кколеб бугони. Аллагьас гьел жиндирго лъималлъун
лъугьинаруна, жиндирго кIодолъиги гьезие загьир гьабуна, гье-
зулгун къотIиги гьабуна, Къанунги рещтIинабуна, Мукъадасаб
Рокъоб Аллагьасе хъулухъ гьабизеги гьезие изну кьуна, хвасар
гьарилилан рагIиги кьуна гьезие. [5]Гьезда гьоркьоса рахъана це-
ресел аварагзаби, инсан хIисабалда МасихIги гьезул наслуя-
лъул вуго. Бищунго тIадегIанавлъун вугев Аллагьасе абадияб
рецц! Амин.
[6]Аллагьас жиндирго халкъалъе кьун букIараб рагIи тIубачIи-
лан абизе бегьуларо. Исраилил наслуялъул киналго гуро Исраи-
лил халкъалъун лъугьарал. [7]Ибрагьимил зуриятаалъул киналго
гуро Аллагьасул лъималлъунги лъугьарал. Аллагьас Ибрагьи-
мида абуна: «Дур наслу ИсхIакъидасан лъугьинейин бугеб».
[8]Аллагьас рагIи кьун гьарурал лъималаздаса лъугьараб гурони,
цогидал лъималаздаса лъугьараб наслу хIакълъунго наслулъун
рикIкIунарилан абураб магIна буго гьел рагIабазул. [9]Гьадинаб
рагIийин кьун букIараб: «Цо заманалдасан дун тIадвуссараб ме-
халъ, Саратил вас вукIине вуго».

[10] Гьале цоги мисал. Гьелдаго релълъун ккана Ребекъал ур-
гьиб нилъер наслуялъул эмен ИсхӀакъидасан кӀиго лъимер ху-
лараб мехалдаги. [11-12] Жеги гьел лъимал гьарилелдего, гьез я
квешлъи, яги лъикӀлъи гьабилелдего, Аллагьас гьелда абуна:
«ЦӀикӀкӀаравги вукӀина гьитӀинасул лагълъун». Аллагьас гье-
дин щай абурабали загьирлъана гьес цояв тӀаса вищидал. Гье-
зул ишазухъ балагьичӀого, жиндиего бокьарав гьес жиндихъего
ахӀана. [13] ТӀухьдузда хъван буго: «Якъуб дие вокьана, ГӀис* дие
рихана», – ян.

Аллагьасул ццинги Аллагьасул цӀобги

[14] Аллагьасул хӀукму ритӀухъаб гьечӀилан абизе бегьилищ? Бе-
гьиларо! [15] Аллагьас Мусада абуна: «Диего бокьарасда цӀобги
лъела, диего бокьарасда гурхӀизеги гурхӀила», – ян. [16] Гьедин
цоял тӀаса рищи бараб гьечӀо инсанасе бокьи-бокьунгутӀиялда
ва гьесул хӀаракат-жигаралда, Аллагьасул цӀобалда бараб буго.
[17] ТӀухьдузда хъван буго Аллагьас пиргӀавнасда гьадин абуни-
лан: «Мунги хвезавун, дирго кӀодолъи бихьизабизеги дир цӀар-
ги тӀолабго ракьалда машгьурлъизегийин дица мун кӀодо гьаву-
рав». [18] Гьедин жиндиего бокьарав чиясда цӀобги лъола Алла-
гьас, жиндиего бокьарав чи гӀасилъизеги гьавула.

[19] Дие суал кьезе бегьула: «Гьедин батани, Аллагьас лъиданиги
гӀайиб чӀвазе бегьилищ? Гьесул къадаралде дандечӀезе кӀолев
чи вукӀунищ?» – абун. [20] Ле инсан, Аллагьгун гьедин дагӀбадизе
мун щив кколев? ЩагӀил хъабаялъ щагӀихъанасда гьикъуле-
бищ: «Дуца дун гьадинаб щай гьабураб?» – абун. [21] ЩагӀихъа-
насул ихтияр гьечӀищ цого хӀатӀалъул гьайбатаб сурахӀиги гӀа-
датияб хъабаги гьабизе?

[22] Жиндирго ццин бахъин бихьизабизе ва къудрат загьир гьа-
бизе бокьаниги, халатккун сабруги гьабун, гьел «Аллагьасул
ццидал цӀурал хъубилъун» ругел гӀадамал хвезаризе гӀедегӀуларо
Аллагь. [23-24] Гьесие бокьана жиндирго гьарзаяб баркат нилъеде –
«Аллагьасул цӀобалъул цӀурал сурахӀабазде» – рещтӀинабизе.
Гьес цебеккунго хӀукму гьабун букӀана нилъее баркат насиб-
лъизабилин. Аллагьас жиндихъего ахӀун руго нилъ – жугьутӀал
гурелги, цогидал халкъалги. [25] Гьошея аварагасда Аллагьас гьа-
дин абун буго: «Дир гуреб халкъ дир бугилан абила дица, дие

* 9:13 *ГӀис* – Якъуб аварагасул кӀудияв вац.

хирияллъун гьечIезда дие хирияl ругилан абила». [26] Хадубги:
«Нуж дир халкъ гурилан гьезда абураб бакIалда дица абила нуж
хIакъав Аллагьасул лъимал ругилан».

[27] Ишая аварагасги гьадин абулеб буго Исраилил халкъалъул
хIакъалъулъ: «Исраилил халкъ ралъдал салигIан гIемерлъаниги,
гьезул хутIараб гьитIинабго бутIа гурони хвасарлъиларо. [28] Бе-
тIергьанас ракьалда кьварараб хIукму хехго тIубазабизе буге-
лъулха». [29] Гьелдасаги цебе Ишая аварагасул тIехьалда гьелъул
хIакъалъулъ хъван буго: «ХIалкIолев БетIергьанас нилъее чанго
наслу насиблъизабичIебани, нилъ Содомалъул халкъалда ре-
лълъинаан ва Гоморраялъул халкъалда ращалъилаан».

Исраилил халкъги Рохалил хабарги

[30] Гьанже щиб дица абилеб? ТIалаб гьабизе лъугьинчIониги,
божи-иманалдалъун щвана мажусияллъун рукIаразе Аллагьасда
цебе ритIухълъи. [31] Къануналдалъун гьеб тIалаб гьабизе лъугьараб
Исраилил халкъалъе ритIухълъи щвечIо. [32] Щай гьедин ккараб?
Щайгурелъул, божи-иманалдалъун гуреб, Къануналъ рихьизару-
рал ишаздалъун ритIухълъизе бокьана гьезие. [33] ТIухьдузда
хъван буго: «Балагье, дица Цион магIарда тIад лъун толеб буго
гIадамазул хIетIе тункулеб гьецIо ва гьел гIодор ккезе гьарулеб
гамачI. Гьеб ганчIида* божарав чиясул ракIбухIиларо», — ян.

10 бетIер

[1] Дие цIакъ бокьун буго, вацал, Исраилил халкъ хвасарлъизе.
Аллагьасдаги гьарулеб буго дица гьел хвасар гьареян. [2] Аллагьа-
сул диналъе гьез хIаракатги жигарги бахъулеб бугилан нугIлъи
гьабизе кIола дида, амма хIаракатги жигарги бугониги, бичIчIи-
ги лъайги гьечIо гьезул. [3] Аллагьасдасан бачIунеб хIакъаб ри-
тIухълъи жидеда лъаларелъул, гьел лъугьунел руго жидерго ха-
саб ритIухълъи чIезабизе. Аллагьасул ритIухълъиялъеги мутIигI-
лъулел гьечIо. [4] МасихI ккола Къануналъул ахир. Гьединлъидал
божи-иман бугевщинав чи ритIухълъизе рес буго.

«ЦохIо БетIергьан вуго киназулго БетIергьан»

[5] Къануналъ малъухъе хьвадиялдалъун щолеб ритIухълъиялъул
хIакъалъулъ Мусаца гьадин абулеб буго: «Къануналда жанир

* 9:33 Гьаниб «гамачI» кьун буго «МасихI» абураб магIнаялда.

ругел Аллагьасул амруял тӀуразариялдалъун инсан чӀаго хутӀила». [6] Амма божи-иманалдалъун щолеб ритӀухълъиялъул хӀакъалъулъ ТӀухьдузда гьадин хъван буго: «Дуца дудаго гьикъуге зобалазде щив вахиневилан?» (Гьелъул магӀна – МасихӀ зобалаздаса ракьалде вачине.) [7] «Гъваридаб кӀкӀалахъе щив лъугьиневиланги» гьикъуге дудаго. (Гьелъул магӀна – МасихӀ хваразул дуниялалдаса вачине.) [8] Гьале гьадинги хъван буго ТӀухьдузда: «Аллагьасул рагӀи дуде гӀагарлъун буго. Гьеб дур кӀалдиб буго, дур рекӀелъ буго». Гьеб буго божи-иманалъул хӀакъалъулъ нилъеца халкъалда лъазабулеб бугеб рагӀи. [9] Дур кӀалалъ абулеб бугони ГӀиса ТӀадегӀанав вугилан, Аллагьас гьев хваралъуса вахъинавиялда ракӀги божулеб бугони, мун хвасарлъила. [10] Дур ракӀ божулеб бугелъул, рекӀедалъун ритӀухълъиги щвела дуе, дур кӀалалъ Рохалил хабар тӀибитӀизабулеб бугелъул, кӀалалдалъун хвасарлъиги щвела. [11] ТӀухьдузда хъван бугелъулха: «Гьелда божаравщинав чиясул ракӀбухӀиларо», – ян. [12] ЖугьутӀазулги цогидал халкъазулги хӀакъалъулъ батӀалъи гьечӀого абулеб буго гьедин. ЦохӀо БетӀергьан вуго киназулго БетӀергьан. Жиндир цӀар рехсон гьарарав чиясде гьес гьарзаяб баркат рещтӀинабула. [13] ТӀухьдузда хъван буго: «БетӀергьанасул цӀар рехсарав чи хвасарлъила», – ян.

[14] Мун божуларев чиясул цӀар кин рехсолеб? Дуда рагӀичӀев чиясда кин божилев? Лъицаниги дуда лъазабулеб гьечӀони, кин дуда гьеб рагӀилеб? [15] ВачӀун кин гьеб лъазабилеб, мун гьелъие витӀарав чапар гьечӀони? ТӀухьдузда хъван буго: «Рохалил хабар босун вачӀунев чиясул кӀалдиб гьоцӀо буго!»

[16] Амма Исраилил тӀолабго халкъалъ гуро Рохалил хабар къабул гьабураб. Ишая аварагас абун бугелъул: «Я, БетӀергьан, нижеца бицаралде иман лъурав чи вугевищ?» – ан. [17] ХӀасил, божи-иман бижула хабаралъухъ гӀенеккани, хабаралъухъ гӀенеккизе ресги щола вачӀун лъицаниги МасихӀил хӀакъалъулъ хабар лъазабулеб бугони. [18] Амма дица гьикъулеб буго гьезда рагӀичӀебищилан. РагӀизени рагӀана гьеб Исраилил халкъалда. ТӀухьдузда хъван бугелъул: «Аварагзабазул хабар тӀибитӀана тӀолабго ракьалда, гьезул рагӀабиги дуниялалъул рагӀалде щвана», – ян. [19] Цоги дица гьикъулеб буго гьеб харбил магӀна Исраилил халкъалда бичӀчӀарабищилан. ТӀоцебе Мусаца абулеб буго: «Халкъ бугин гьебилан рикӀкӀинегицин бегьулареб халкъалда нуж бахиллъизе тӀамила дица. БичӀчӀи-лъайго гьечӀеб

халкъалда нужер ццин бахъинеги гьабила», – ян. [20] Гьелдаса хадуб
Ишая аварагасги хIинкъичIого абулеб буго Аллагьасул рахъалъ:
«Валагьулев вукIинчIезда ватана дун. Дун цIехолел рукIинчIезе
дунго загьирги гьавуна», – ян. [21] Исраилил халкъалъул хIакъа-
лъулъни Ишаяца гьадин абулеб буго: «МутIигIлъулареб ва чан-
кIкIараб халкъалдехун вуссун тIубараб къоялъ квералги цере
ккун чIана дун».

11 бетIер

Аллагьас жиндирго халкъ рехун течIо

[1] Гьанже дица гьикъулеб буго: «Унго Аллагьас жиндирго хал-
къалдаса инкар гьабурабищ?» – абун. ГьабичIо! Дунги исраили-
лав вуго, – Ибрагьимил зуриялъул, Буняминил наслуялъул.
[2] Цебеккун жиндаго лъалеб букIараб жиндирго халкъалдаса ин-
кар гьабилищха Аллагьас! Исраилил халкъалда тIасан Иляс ава-
рагас Аллагьасде гIарз бахъиялъул бицунеб бакIалда ТIухьдузда
щиб хъван бугебали лъалищ нужеда? Илясица абулеб буго: [3] «Я
БетIергьан, гьез дур аварагзаби чIвана, дуе къурбан хъвезе гьа-
рурал бакIал щущазаруна. Гьанже цохIо хутIун вугев дунги гьез
чIвазе валагьулев вуго!» [4] Аллагьас гьесие жаваб кинха кьураб?
«Дица диего цIунун вуго БагIалие* сужда гьабичIев анкьазарго
чи». [5] Гьединго Аллагьасул баркаталдалъун тIаса рищаразул ху-
тIараб бутIаялъул гIадамал гьанжеги руго. [6] Баркаталдалъун тIа-
са рищарал ругони, Къануналъул амруял тIуразаруралъухъ тIаса
рищаралллъун кколаро гьел. Гьедин букIинчIебани, баркаталда
баркатилан абизе бегьилароан.

[7] Щибха лъугьараб? Додинаб хIаракат-жигаргун тIалаб гьабу-
леб букIараб жо, Исраилил халкъалъеги щвечIого, тIаса рища-
раздасан хутIаразе щвана. Цогидал Аллагьас гIинкълъизаруна.
[8] ТIухьдузда хъван буго: «Аллагьас гьел согIлъизаруна. Жакъа
къоялде щвезегIанги гьезул беразда бихьуларо, гьезул гIундузда
рагIуларо». [9] Давудицаги абулеб буго: «Биччанте гьел тIад квана-
леб сурпа гьезие жалго кколеб гьинлъунги къорлъунги лъугьи-
не, риччанте гьел гIодор ккезе, биччанте гьезде къисас рещтIине,
биччанте щибго бихьуларедухъ гьезул댈 бералги бецлъизе, [10] би-
ччанте гьезул мугъги кидаго къулухъе хутIизе».

---

* [11:4] *БагIал* – мажусиязул гьересиаллагь.

Цогидал халкъалги хвасарлъила

[11] Цоги дица гьикъулеб буго: «ГІодор ккезе ва тІокІал тІаде
рахъунгутІизе хъван букІунищ гьезул хІетІе хъущтІараб?» –
абун. Гуро! Гьел гІодор ккей сабаблъун цогидал халкъалги хва-
сарлъана, Исраилил халкъ гьезда бахиллъизе. [12] Гьел гІодор кке-
ялдалъун дуниял бечелъидал, гьезие ккараб зарала̄лдалъун цоги-
дал халкъазе пайдаги ккедал, кигІан кІудияб баркат букІинеб
Исраилил тІолабго халкъ Аллагьасде буссараб мехалъ?

[13] Гьанже дун, батІи-батІиял халкъазухъе витІарав чапар, гье-
диналлъун рукІараздехун хитІаб гьабун кІалъалев вуго. Дун дирго
чапарлъиялдаса чІухІун вуго! [14] Дир хьул буго дирго халкъалъул
цо-цо гІадамазул рекІелъ жахІда бижизабизе кІвезеги бегьулин
ва гьезда гьоркьоса цо-цоял хвасарлъизеги бегьулин абун. [15] Ал-
лагьас гьел рехун тей сабаблъун тІолабго гІалам жиндихъего
ахІун батани, Аллагьас гьел цІидасан къабул гьари сабаблъун
щибдай лъугьина? Хун рукІарал цІидасан чІаголъила! [16] Реччея-
лъул цо гороги босун, Аллагьасул цІар рехсани, гьебги жубан
буцарабщинабги Аллагьасе гІололъун букІуна. ГъотІол кьибил
хІалалаб бугони, гІаркьалабиги хІалалал рукІуна.

Мажусиял ре̄лъуна гІалхуда бижараб гъотІода

[17] Зайтуналъул гъотІол цо-цо гІаркьалаби къотІун руго. Мун –
гІалхул зайтуналъул гъветІ, гьел гІаркьалабазул бакІалда бацІцІа-
раб буго. Ахикь бижараб гьеб зайтуналъул гъотІол кьалбаздасан
регьелги цІцІулеб буго дуца. [18] КъотІун рехарал гІаркьалабазе
чІухІи гьабуге дуца. Сундаса мун чІухІизе кколеб? Дуца гуро
кьалбал ккун ругел, кьалбаз мун ккун буго!

[19] «Гьеб гъотІода дун бацІцІиналъе гІоло къотІун рукІанин гьел
гІаркьалаби», – ян абизейищ дуе бокьун бугеб? [20] ЛъикІни абу-
на дуца гьеб! Гьел гІаркьалаби къотІана гьезул божи-иман гье-
чІолъи сабаблъун. Гьезул бакІалде мун ккана дур божи-иман
сабаблъун. ЧІухІдаричІого – Аллагьасукьа хІинкъа! [21] Жиндир-
го гъотІол гІаркьалабазда гурхІичІев Аллагь дуда гурхІилинищ
ракІалде кколеб? [22] Бихьулищ, Аллагь жив гурхІулевги, жинца
кьварараб тамихІ гьабулевги вуго! Къосаразе гьес кьварараб та-
михІ гьабула. Дудаги гьев гурхІула гьесул цІобалде хьул лъун
мун вугебгІан заманалда. Гурони – къотІун рехула мунги! [23] Бо-
жи-иманалде чанкІкІун дандечІей гьабичІого тани, жугьутІал

цIидасан Аллагьас къабул гьарила. КъотIарал гIаркьалаби цIидасан гъотIода рацIцIинеги хIалкIола Аллагьасда. [24] ГIалхул зайтуналъул гъотIодасаги къотIун, ахикь бижараб зайтуналъул гъотIода, тIабигIияб низамги хвезабун, рацIцIарал гIаркьелаллъун нуж ругони, Аллагьасе дагьабги бигьалъула гъотIодаса къотIарал гьелъул жиндирго гIаркьалаби цIидасан гьелда рацIцIине.

Исраилил тIолабго халкъги хвасарлъила

[25] Цо балъголъи нужедаса бахчун тезе бокьун гьечIо, вацал, дие. Гьеб балъголъи лъани, гIамал кIодолъун лъугьинаро нуж. Исраилил халкъалъул цо бутIа гьадин чанкIкIун кидаго гуро букIине бугеб, цогидал халкъаздасан рачIине кколезул киналго Аллагьасде руссинегIан хутIила гьел гьедин. [26] Гьебмехалда Исраилил тIолабго халкъги хвасарлъила. ТIухьдузда хъван буго: «Цион магIардасан вачIина нуж хвасар гьарулев чи, гьес Якъубил наслуялъул гIадамазул къосинги лъугIизабила. [27] Дица гьезие къотIи гьабила гьезул мунагьал чурилилан». [28] Нужеда гьоркьоб Рохалил хабар тIибитIизабизе квекIен гьабулеб мехалда, Аллагьасул тушбаби руго гьел. Аллагьас жиндиего гIадамал тIаса рищиялъул рахъ босани, – Аллагьасе хириял чагIи руго гьел. Гьезул умумузулгун Аллагьас къотIи гьабун букIиндалха! [29] Жиндица рещтIинабураб баркат Аллагьас нахъе босуларо, жиндихъего ахIараздаса инкарги гьабуларо гьес. [30] Цере Аллагьасе мутIигIлъуларого рукIарал нужеда цIоб лъуна, – гьанже гьел мутIигIлъулел гьечIолъи сабаблъун. [31] Гьанже гьел мутIигIлъулареллъун лъугьана, – нужеда цIоб лъезе, хадуб гьездаги Аллагьасул цIоб лъезе. [32] Гьедин жиндие мутIигIлъунгутIиялъул асирлъуде ккезаруна Аллагьас киналго гIадамал, ахирги гьел киназдаго жиндирго цIоб лъезе.

Павелица Аллагьасе рецц гьабулеб буго

[33] Вай, Аллагьасул гIакъиллъиялъулги гIелмуялъулги кIкIалалъул гъварилъи!

Гьесул хIукмуялда нахъгIунтIизе кIоларо!

Гьесул нухазул балъголъи лъазе бажаруларо!

[34] БетIергьанасул пикрабазда нахъгIунтIулев чи вугищ?

Щив вукIарав Аллагьасул гIакълучилъун?

[35] Нахъе бецIизелъун лъицаниги киданиги щибниги кьурабищ гьесие?

36 Кинабго гьесдасан бачIана, кинабго гьесдалъун буго, кинабго гьесде буссуна!
Абадияб рецц гьесие! Амин.

12 бетIер

«Гьаб дуниялалъул халкъ хьвадулеб
къагIидаялъ хьвадуге нуж»

1 Аллагь разилъулеб къурбаналъе хъолеб кьегIер хIалалабги
бацIцIадабги букIине ккола. Аллагьас цIоб лъедал, дица нужеда
гьарулеб буго, диналъул вацал, нужер чурхдулги гьелда релълъун
рукIунеб хIалалъ хьвадейилан. ХъвечIониги къурбанлъун ккола
Аллагьасе гьабулеб бугеб нужер унго-унгояб хъулухъ. 2 Гьаб ду-
ниялалъул халкъ хьвадулеб къагIидаялъ хьвадуге нуж. Биччан-
те Аллагьас нуж хисизаризе, биччанте нужер гIакълуги цIияб
букIине. Гьелдалъун бичIчIила нужеца щиб гьабизе Аллагьасе
бокьун бугебали, батIа бахъизе лъала Аллагь разилъулебги, лъи-
кIабги, камилабги.

Аллагьас нужер щивасе гьунар кьун буго

3 Чапарлъиялъул баркат насиблъарав чи вугелъул, нужер щи-
васда абулеб буго, кколелдаса цIикIкIун кIодо гьаруге нужго
нужецаго. ЧIухIдаруге нуж. Аллагьас нужер щивасе кьураб бо-
жи-иманалъул роцада рекъон цIодорго гурони рехсоге нужерго
цIар. 4 Масала, нилъер щивав чиясул буго гIемерал лугбуздасан
цолъараб цо черх, щибаб лагаялъулги буго гьелъ гьабизе кколеб
иш. 5 Гьедин нилъги, гIемерал ругониги, МасихIиде цолъун, цо
черхлъун лъугьун руго, гьелъул щибаб лагаялъ цогидал лугбузе
кумек гьабула. 6 Аллагьас нилъее кьураб батIи-батIияб баркатаб
гьунаралда рекъон, щивасул буго жиндирго иш. Аллагьасул ам-
руялъул бицине гьунар бугес гьеб гьабе, жиндир божи-иманалъ
насиблъизабураб ресалда рекъон. 7 Диналъул вацазе кумек гьа-
бизе гьунар бугес, гьезие кумек гьабе. Дин малъизе гьунар бугес
гьеб малъе. 8 НасихIат гьабизе гьунар бугес гьебги гьабе. БетIер-
лъи гьабизе гьунар бугес, хIаракат бахъун, бетIерлъиги гьабе.
Садакъа кьолес сахаватго кье гьеб. ЛъикIал ишал гьарулез ракI
разиго гьаре гьел.

Павелица хьвадизе кколеб куц малъулеб буго

9 РакI-ракIалъго рокьа нуж цоцазе. Квешлъи рикIкIад гьабе,
лъикIлъиялда рекIун чIа. 10 Цоцазе рокьун, мутIигIлъун, вацал
гIадин рукIа. Дудасаго гьев кIодо гьавун, цогидасул адаб-хъатир
гьабе. 11 Нужер жигарчилъи чучлъизе тоге, Аллагьасе хъулухъ
гьабизе рухIанияб хIаракатги загIиплъизе биччаге. 12 Хьулалъ
ракI бохизабе. Балагь бачIаниги, къвакIун чIа. Кидаго гьари-ду-
гIаялда тIадчIа. 13 Диналъул вацазул хIажат тIубан, нужер бугеб-
ги бикьун кье. Гьалбал хирияллъун рукIа. 14 Нужее гIазаб-гIа-
къуба кьолесдаги баркат лъегиян абе. НагIана кьечIого, баркат
лъегиян абе! 15 Рохун ругезда цадахъ рохунги рукIа, гIодулел ру-
гезда цадахъ нужги гIоде. 16 Цоцазда гьоркьор ракI разияб ракъ-
лида рукIа. ЧIухIи гьабуге, гIадатиял гIадамазулгун гьудуллъи
гьабичIого тоге. Нужго гIакъилал чагIийилан, гIамал кIодолъун
лъугьунге.

17 Нужее гьабураб квешлъи бецIун квешлъиги гьабуге. Киназ-
го лъикIабилан рикIкIунеб иш гьабизе хIаракатги бахъе. 18 Ну-
жехъа бажарараб къагIидаялъ ракълида рукIа нуж киназдехунго.
19 РецIел босизейилан лъугьунге, дир хириял. Аллагьасул ццин
бахъине биччанте гьединал гIадамазда. ТIухьдузда хъван буго:
«РецIел Дихъ буго, Дица бецIула», — ян. 20 Гьелъул гIаксалда:
«Дур тушман вакъун вугони, чед кьун кваназаве, гьев къечон
вугони, лъим кьун гьекъезаве. Нечезавун гьесул бетIералда тIа-
де цIа рекIарал тIорччол гIеркъалин дуца ралел ругел». 21 Квеш-
лъиялъ нужго къезаризе риччаге, лъикIлъиялъ къезабе квешлъи!

13 бетIер

«ХIукуматалъе мутIигIлъе»

1 ХIукуматалъе мутIигIлъе нуж киналго. Аллагьас тIад тараб
гурони хIукумат букIунаро. Аллагьасул хIукмуялдалъунин хIу-
кумат гIуцIун бугеб. 2 Гьединлъидал хIукуматалде дандечIолев
чи ккола Аллагьас гIуцIаралда дандечIолев чи. Гьесие тамихI
гьабула. 3 ХIакимзабаздаса хIинкъи букIуна квешго хьвадаразе, —
ритIухъго хьвадулезе букIунаро. ХIакимасдаса хIинкъи гьечIого
вукIине бокьун бугищ? РитIухъго хьваде, гьес мун веццила. 4 Гьев
хIакимги ккола дуе лъикIлъи гьабизе Аллагьас тIамурав лагъ.
Амма дуца квешлъи гьабулеб бугони, гьесдаса хIинкъа мун,

гІадада гурелъул гьес хвалчен борчун бугеб. Аллагьасул лагъ
вуго гьев, квешлъи гьабуразе Аллагьасул хІукму тІубазабулев.
5 Гьединлъидал мун хІакимзабазе мутІигІлъе, тамихІ гьабилилан
хІинкъун гуревги, намус-яхІ цІунунги. 6 Нужеца налогалги кьо-
лел руго, жидеда тІадаб ишги тІубазабун, гьел хІакимзабаз Ал-
лагьасе хъулухъ бацІцІад гьабулелъул. 7 ХІасил, гьезие кьезе кко-
лебщинаб кье нужеца: налог кьезе кколесе налог кье, магъало
кьезе кколесе магъало кье, адаб гьабизе кколесул адаб гьабе,
хІурмат гьабизе кколесул хІурмат гьабе.

Цоцазе рокьа

8 Сундулъго цоцазе налъулаллъун рукІунге нуж, цоцазе ро-
кьиялъул налъи буго нужеда тІад. Цогидав чи вокьулес тІураза-
рула Къануналъул тІолалго амруял. 9 Кинаб амру босун халгьа-
буниги – «ХъахІбалъи гьабуге», «Чи чІваге», «Бикъуге», «Чияр
боцІуда бер бахиллъуге» – гьезул магІна цолъула: «Мунго гІа-
дин вокьа дуда аскІов вугевги» абураб цо амруялъулъ. 10 АскІов
вугесе квешлъи гьабуларо рокьиялъ. Гьединлъидал рокьи ккола
Къануналъул амруял тІуразарилъун.

«ГІиса тІадвуссун вачІунеб къо гІагарлъулеб буго»

11 Гьаб заман кинаб бугебалиги бичІчІун хьваде! Макьидаса
ригьине мех щвана нужее, доб нужеца иман лъураб заманалда-
саги цІикІкІун гІагарлъун буго гьанже хвасарлъи! 12 Сордо ро-
гьунеб буго, рогьел гІагарлъулеб буго. РачІа бецІал ишал рехун
тезин, нуралъул ярагъ борчинин! 13 Бакъул канлъухъе гьабизе
рекъараб гІумруялде рачІинин – гьекъелги мехтелги гьечІеб,
хъахІбалъиги пасалъиги гьечІеб, дагІба-рагІиги жахІда-хІусудги
гьечІеб – гІумру гьабизин. 14 Биччанте ТІадегІанав ГІиса Ма-
сихІ нилъее чадирлъун вукІине. Мунагьаб напсалъе бокьараб
гьабилин ракІалдецин ккезе биччаге.

14 бетІер

Божи-иман загІипав чиясда гІайиб чІваге

1 Божи-иман загІипав чи нужехъего ваче, гьесул пикраба-
зухъ балагьун дагІбадизе-къацандизе лъугьунге. 2 Масала, цоя-
сул божи-иманалъ гьесие изну кьола бокьа-бокьараб квен ква-
назе. Амма цогидав божи-иман загІипав чияс гьан кваналаро.

3 Бокьараб квен кваналес хIакъир гьавизе бегьуларо гьеб ква-
наларев чи. Бокьараб квен кваналарес гьеб кваналесда гIайиб
чIвазеги бегьуларо, — гьевги Аллагьас къабул гьавунлъидал ву-
гев. 4 Дур ихтияр щиб чияр лагъасда гIайиб чIвазе? Квеш хьва-
даниги, лъикI хьваданиги, бетIергьанас тIубала гьесул иш. ХIакъ-
лъунго лъикI хьвадила гьев. БетIергьанасда хIалкIолелъул гьев
лъикI хьвадизавизе.
5 Цояс рикIкIуна пуланаб къо цогидаздаса хирияб бугилан.
Цогидасе киналго къоязул батIалъи гьечIо. Виччанте щивав чи
жиндир гIакълу нахъгIунтIараб къагIидаялъ хьвадизе. 6 Пуланаб
къо хирияб бугилан рикIкIунес гьеб гьабула ТIадегIанасе гIо-
ло. Гьан кваналесги гьеб канала ТIадегIанасе гIоло, кванан
вахъараб мехалъ гьесие рецц гьабулелъул. Гьан кваналаресги
гьеб кваналаро ТIадегIанасе гIоло — гьесги Аллагьасе рецц
гьабулелъул.
7 Нилъеда гьоркьов цониги чи гьечIо цохIо жиндиего гIоло
гIумру гьабулев, нилъеда гьоркьоса цониги чи цохIо жиндиего
гIоло хвезеги холаро. 8 Нилъ чIаго ругеб заманаялъ, нилъ рукIу-
на ТIадегIанасе гIоло гIумру гьабулел. Хвезеги нилъ ТIадегIана-
се гIоло хола. ЧIаго ругониги, хун ругониги — ТIадегIанасул
халкъ буго нилъ. 9 Щайин абуни, МасихI хвана ва чIаголъана
хваразулги чIагоязулги ТIадегIанавлъун лъугьине.
10 Щай дуца дурго диналъул вацазда гIайиб чIвалеб? Яги щай
дуца гьел хIакъир гьарулел? Нилъее киназего суд Аллагьасин
гьабизе бугеб. 11 ТIухьдузда хъван буго: «Дун чIаго вукIин хIа-
къаб бугеб гIадин, щибаб наслуялъ дие сужда гьабизе букIин-
ги, щибаб мацIалда Аллагьасе рецц гьабизе букIинги хIакъаб
бугилан гьедулев вуго БетIергьан». 12 Нилъер щивав чияс жин-
цаго кьела Аллагьасда цебе жаваб. 13 Гьединлъидал, рачIа нилъе-
ца цоцазда гIайиб чIваларин. Бищунго лъикIаб букIина дина-
лъул вац къосинавулеб яги гьев мунагьалъукье кколеб иш гьа-
бичIого тани. 14 ТIадегIанав ГIисагун цолъарав чи вугелъул,
дир тIубанго ракIчIола цониги нигIмат жибго жиндасанго хIа-
рамлъулареблъиялда. Инсанас жинцаго хIарамаблъун рикIкIунеб
нигIмат гьесие хIарамаблъун лъугьуна. 15 Амма дуе хIалалаб нигI-
мат сабаблъун дуца дурго диналъул вац къварид гьавулев ву-
гони, гьесдехун рокьи гьечIолъи бихьула гьелдасан. Кваналеб
нигIмат сабаблъун хвезавуге жиндие гIоло МасихI хвалде арав
дурго диналъул вац.

[16] Нужеца лъикIалилан рикIкIунел ишазул хIакъалъулъ кве-
шаб хабар тIибитIизе биччаге. [17] Нужеца кваналелда яги гьекъо-
лелда бараб гьечIо Аллагьасул ПарччахIлъи. Гьеб ккола Илагьи-
яб РухIалъ насиблъизабулеб ритIухълъиги, саламалъиги, рохелги.
[18] Гьедин МасихIие хъулухъ гьабулевщинав чиясдаса Аллагь ра-
зилъула, гIадамаз гьесул хIурматги гьабула.

[19] Гьединлъидал, рачIа нилъеца хIаракат бахъизин нилъеда
гьоркьоб рекъелги щулалъулел, цоцазе квербакъиги камиллъу-
лел ишал гьаризе. [20] Кванил нигIмат сабаблъун Аллагьасе бокьу-
хъе гIуцIараб иш гIадада хвезабуге. Кинабгоги нигIмат хIалалаб
буго. Амма цо кинабалиго нигIмат кваналеб бугин гьесилан ду-
ца инсан къосинавизе бегьуларо. [21] Диналъул вац къосинавизе-
гIан, гьан кваначIого, чагъир гьекъечIого чIей лъикI. [22] Гьелъул
рахъалъ дурго пикру дуего те, дудаги Аллагьасдаги лъазе би-
ччанте гьеб.

Гьардарав гурищ, жиндирго пикруялда рекъон хьвадун, жин-
даго гIайиб чIваларев чи. [23] Пуланаб нигIмат жиндие хIарамаб
батилилан щаклъи ккун хадуб, гьеб кванарав чиясе тамихI гьа-
була, – жиндирго божи-иманалда рекъон хьвадулев гьечIе-
лъул. Божи-иман жиндир аслу-кьучIлъун гьечIебщинаб жо му-
нагь ккола.

15 бетIер

МасихIидаса мисал босе

[1] Диналъулъ щулалъун ругел нилъеца, нилъеего пайдаялъе
хIалтIичIого, загIипазе кумек гьабизе ккола, гьезие бакIлъараб
гьир баччизе. [2] Нилъер щивав чиясда тIадаб буго аскIов вугесул
божи-иман щулалъулеб пайдаяб иш гьабизе. [3] МасихIиеги бо-
кьулароан жиндиего пайда. ГIадада гуро ТIухьдузда хъван бугеб:
«Мун хIакъир гьавуразул хIакъирал рагIабаз хIакъир гьавулев
вуго дун». [4] ТIухьдузда бугебщинаб хъван буго, гьездасан нилъее
къвакIиги сабруги хIалае ккун, рекIелъ хьул цIунизе. [5] Къва-
кIиги сабруги нилъее кьолев Аллагьас тIубанго рагIи данде кке-
забеги нужер, МасихI ГIисада нахърилълъун, [6] нужеца киназго,
цо кIалдисан кIалъарал гIадин, нилъер ТIадегIанав ГIиса Маси-
хIил Эмен – Аллагьасе рецц гьабизе.

[7] МасихIица нужее лъикIлъи гьабураб гIадин, нужецаги цоцазе
лъикIлъи гьабе, Аллагьасе гьабулеб рецц гьелдалъун цIикIкIине.

[8] ЖугьутIазе хъулухъалъе чIана МасихI, Аллагьас жиндирго ра-
гIи кколеблъиги ва гьезул умумузе гьабураб къотIи гьес хвеза-
булареблъиги гьезда бихьизабизе гIоло. [9] Гьединго жидеда цIоб
лъуралъухъ цогидал халкъазги Аллагьасе рецц гьабизе гIоло-
ги. Гьелъул хIакъалъулъ ТIухьдузда хъван буго: «Цогидал хал-
къазухъе ун, дица дуе рецц гьабила, дур цIар рехсон, туркаби-
ги ахIила», – ян. [10] Цоги хъван буго: «Цогидал халкъал, нужги
роха Аллагьасул халкъалда цадахъ!» – ан. [11] Цоги: «Ле, киналго
халкъал, БетIергьанасе рецц гьабе! Биччанте киналго къавмаз
гьесие рецц гьабизе!» [12] Ишая аварагасги абулеб буго: «Иеша-
йил кьибилалдасан кIанцIараб цо чIор, гьесул наслуялъул чи
вачIина халкъазего ханлъи гьабизе, гьесде букIина гьезул
хьул», – ан

[13] Нужее гьединаб хьул насиблъизабурав Аллагьасда нуж бо-
жулел ругелъул, гьес нужеде рохелги рекъелги рещтIинабеги.
Илагьияб РухIалъул къуваталдалъун нужер хьулги цIикIкIаги.

Кагъат хъваялъе гIилла

[14] Дир тIубанго ракIчIун буго, вацал, нужелъ лъикIлъи цIи-
кIкIун бугеблъиялда, кинабгоги нужедаго лъалеб букIиналда, цо-
цазе насихIат гьабизе гьунарги нужелъ букIиналда. [15] Амма гьедин
букIаниги, щибго бахчичIого, гьаб кагъат хъвалеб буго, цо-цо
жал нужеда ракIалде щвезаризе бокьидал. Аллагьас дида тIад-
къан бугелъулха [16] цогидал халкъазда гьоркьов ГIиса МасихIие
хъулухъ гьабулев чилъун вукIайилан. Аллагьасе хъулухъ гьабун
ва Рохалил хабар тIибитIизабун Илагьияб РухIалъ бацIцIад гьа-
бураб ва гьев разияб къурбан гIадин, цогидал халкъал Аллагьасу-
хъе рачине тIадкъан буго дида.

[17] Гьединлъидал, ГIиса МасихIиде цолъарав дун чIухIизе бе-
гьула Аллагьасе гIоло дицаго гьарурал ишаздаса. [18] Гьедин аби-
зе хIинкъуларо, дун гьоркьов ккун, МасихIица гьабуралъул
хIакъалъулълъидал дица бицунеб бугеб. Гьес гьеб гьабуна ма-
жусиялги Аллагьасе мутIигIлъизе гIоло, гьабуна рагIудалъунги
ишаздалъунги, [19] гьабуна кутакал гIаламатазулги мугIжизатазул-
ги къуваталдалъун, Илагьияб РухIалъул къуваталдалъун. Иеру-
салималдаса бахъараб Иллирикалде щвезегIан тIибитIизабуна
дица МасихIил хIакъалъулъ Рохалил хабар. [20] Дица кидаго хIа-
ракат бахъулаан, МасихIил цIар жеги рехсолебцин рагIичIеб
бакIалде ун, гьеб Рохалил хабар гьездаги лъазабизе. Цогидаз

кьучI тIамураб мина базе бокьун букIинчIо дие. [21] ТIухьдузда
хъван бугелъулха: «Гьесул хIакъалъулъ жеги бицинчIезда ви-
хьила, гьесул хIакъалъулъ рагIичIезда вичIчIила», – ян.

Павелида ракIалда буго Рималде ине

[22] Гьеле гьединлъидалин, къватIиве вахъине чанцIулго къа-
чIан вукIаниги, гьанжелъизегIан нужехъе вачIинчIого хутIа-
рав. [23] Гьаб ракьалда гьанже дун хIалтIизе кколеб бакI хутIун
гьечIелъул ва гIемерал соназ нужехъ гIащикълъунги вугелъул,
[24] дида ракIалда буго, Испаниялде унаго нужехъе вачIине.
Гьениве унаго нухдасан нужехъе щвезе, ва дагьаб мехгIаги ну-
жеда аскIоб бан, чIалгIен буссине бокьун буго. Цоги, дир хьул
буго гьеб сапаралъ вахъине ккани дие хIажалъулеб жоялда-
лъун нужеца кумек гьабилиланги. [25] Гьанже дун Иерусалимал-
де инехъин вуго, гьениб Аллагьасул халкъалъе хъулухъ гьаби-
зе. [26] Иналъе гIиллаги бицинин: Македониялъулги Ахаялъулги
иман лъураз хIукму гьабун буго Иерусалималда ругел миски-
нал диналъул вацазе кумек гьабизе. [27] Гьебни лъикIаб хIукму
буго, амма хIакъикъаталдаги дозие налъукь руго гьал. Жугьу-
тIаз гьазие илагьиял ишазулъ квербакъидал, цогидал халкъаз-
дасан ругел вацазги дуниялалъул ишазулъ дозие квербакъизе
ккеларищ?

[28] Гьеб къваригIелги тIубан, дозие бакIарараб садакъадул гIа-
рац дицаго гьенибе щвезабураб мехалъ, гьенисан Испаниялде
ина ва нухдасан нужехъе щвезеги вачIина. [29] Дун нужехъе ва-
чIараб мехалда, дидалъун МасихIица нужее баркат гьарзалъи-
забилеблъи лъала дида.

[30] Нилъер ТIадегIанав ГIиса МасихIие гIоло ва РухIалъ кьо-
леб рокьуе гIоло гьарулеб буго дица нужеда, дунги рехсон,
нужецаги Аллагьасе тIадчIун гьари-дугIа гьабеян. [31] Нужеца
гьаре Ягьудиялда ругел иман лъечIезул зараларалдаса дун цIуне-
ян ва дица доба гьабизехъин бугеб иш Иерусалималда бугеб
Аллагьасул халкъалъ лъикIго къабул гьабегиян. [32] Аллагьас
хъван батани, дун нужехъе вачIина. Гьелдаса цIакъ вохила,
рекIее хIалхьи лъугьина. [33] Аллагьасул салам лъеги нужеда ки-
наздаго.

Амин.

16 бетIер

Павелица салам битIулеб буго

1 Дица, божилъи гьабун, нужехъе йитIулей йиго Кенхреялда
бугеб иман лъуразул агьлуялъе хъулухъ гьабулей гIадан, нилъер-
го диналъул яц Феба. 2 ТIадегIанасе гIоло нужеца гьелда данд-
чIвай гьабе Аллагьасул халкъалда рекъолеб къагIидаялъ. Гье-
лъие къваригIараб-таралъул рахъалъ кумекги гьабе. ГIемерал
гIадамазеги диеги кумек гьабурай гIадан йиго гьей.
3 Салам буго дида цадахъ МасихI ГIисае хъулухъ гьабулел ру-
гел Прискилладеги Аквиладеги. 4 Дун сабаблъун хвел тIаде бо-
сизегицин разилъун хIалтIана гьел. Цо дица гуребги, цогидал
халкъазда гьоркьоса ругел иман лъуразул тIолабго агьлуялъги
баркала кьола гьезие. 5 Гьезул рокъоб данделъулеб иман лъура-
зул агьлуялдаги бице дир салам. Асиялда тIоцебе МасихIиде
иман лъурав, дие хирияв Эпенетидеги буго дир салам. 6 ГIемер-
го цIакъ нужее пайдаялъе хIалтIарай Марямидеги салам.
7 Дида цадахъ туснахъалъур рукIарал дирго халкъалъул гIа-
дамазде – Андроникидеги Юниядеги буго дир салам. Чапар-
забазда гьоркьор машгьурал ва дидасаги цере МасихIиде иман
лъурал чагIи руго гьел. 8 ТIадегIанас дун жиндехун вухьинаву-
рав Амплиатидеги салам. 9 Дида цадахъ МасихIие хъулухъ гьа-
булев вугев Урбаниде ва дие хирияв Стахисиде салам. 10 Ма-
сихIида божиялъулъ хIалбихьарав Апеллесидеги салам. Арис-
тобулил рукъалъул агьлуялдеги салам. 11 Дир халкъалъул чи
Гьеродионидеги салам. Наркисил рукъалъул агьлуялда гьор-
кьоса иман лъураздеги салам. 12 ТIадегIанасе гIоло хIалтIа-
рал Трифенадеги Трифосадеги салам. ТIадегIанасе гIоло цIи-
кIкIун хIалтIарай, дие хирияй Персидадеги салам. 13 ТIаде-
гIанас тIаса вищарав Руфусиде ва диеги эбеллъун лъугьарай
гьесул эбелалде салам. 14 Асинкритиде, Флегониде, Гьермеси-
де, Патробасиде, Гьермасиде ва цогидалги гьезда цадахъ ругел
вацаздеги буго дир салам. 15 Филологиде ва Юлияде, Нере-
йиде ва гьесул яцалде, Олимпасиде ва цогидалги гьезда ца-
дахъ ругел Аллагьасул халкъалъул гIадамаздеги буго дир салам.
16 Муъминал вацаз гIадин, цоцазда баун, салам гьабе. Маси-
хIиде иман лъуразул киналго жамагIатазул рахъалдасанги бу-
го нужеде салам.

[17] Нужеда гьоркьоб ргIи дандеккунгутIи бижизабулел, нужее
насиблъараб божи-иманалда дандечIолел ва нужеда малъараб-
щиналъе квекIенги гьабулел гIадамаздаса цIунеян гьарулеб
буго, вацал, дица нужеда. Нуж гьездаса рикIкIад чIа. [18] Нилъер
ТIадегIанав МасихIие гуребха гьез хъулухъ гьабулеб, жидерго
квешал къасдазейин. Бадибе рецц гьабун ва бахьинго кIалъан
гуккула гьез жагьилзаби. [19] Киназдаго лъала Рохалил хабаралъе
нуж ритIухъал рукIин. Дунги гьелдаса вохун вуго. ЛъикIлъи
гьабиялъулъ гIакъилзабилъунги, квешлъи гьабиялъулъ жагьил-
забилъунги рукIине бокьун буго дие нуж. [20] Нужеде сах-сала-
малъи рещтIинабулев Аллагьас кватIичIого нужер хIатIикь тIа-
мила илбис. Нилъер ТIадегIанав ГIиса МасихIил цIоб лъеги
нужеда.

[21] Нужеде салам буго дир кумекчи Тимофейил, дир халкъа-
лъул гIадамаллъун ругел Лукийил, Ясонил ва Сосипатрил. [22] Гьаб
кагъат жиндир кверала хъварав Тертийилги буго нужеде ТIаде-
гIанасул цIар рехсараб салам.

[23-[24]] Жиндир рокъоре иман лъуразул агълу данделъулев, гьо-
бол хирияв дир хважаин Гайилги буго нужеде салам. Шагьа-
ралъул хазина цIунулев чи Эрастилги буго салам. Нижер вац
Квартилги буго салам.

Кагътил ахиралда гьари-дугIа

[25] Нужер божи-иман щулалъизабулев Аллагьасе рецц. Гьеб бо-
жи-иманалъул хIакъалъулъин Рохалил хабаралъ бицунеб бугеб.
Чанго гIасруялъ балъгояблъун букIарабги загьир гьабун, ГIиса
МасихIил хIакъалъулъ бицунеб буго дицаги. [26] Аваргзабазул
ТIухьдуздасан загьирлъана гьанже гьеб балъголъи. Абадияв-даи-
мав Аллагьасе бокьана киналго халкъазда гьеб лъазе ва мутIигI-
лъун гьез иман лъезе. [27] ГIиса МасихIги рехсон, рецц гьабилин
нилъеца гIелму-гIакълу камилав цо вугев Аллагьасе! Амин.